

Ročník XVII.

HABOVČAN

obecné noviny

Číslo 1

Júl 2018

Obecnú budovu opravia z eurofondov

Hlučné prieduchy v sále nahradíme radiátormi. Na rozsiahlu opravu obecnej budovy máme takmer 700-tisíc eur.

Na rekonštrukciu budovy postavenej v 70. rokoch minulého storočia sa samospráva už dlho snaží získať peniaze. Opakované predkladanie projektov vyšlo až teraz, z eurofondov získala Habovka viac ako 656-tisíc eur. K tomu pridá ďalších zhruba 33-tisíc z vlastného rozpočtu.

„V prvom rade musíme prerobiť strechu,“ hovorí starosta Alojz Lajčin. „Rovná je na naše poveternostné podmienky tým najhorším riešením. Zateká, hoci ju pravidelne opravujeme. Z dotácie urobíme sedlovú strechu.“

Problémom je aj kúrenie. Pôvodne bola budova vykurovaná uhlím cez ústredné kúrenie. Pri plynifikácii dediny napojili na plyn aj obecnú stavbu.

Teplo však prechádza do sály teplovzdušnými prieduchmi, ktoré sú veľmi hlučné. Nepříjemné je to najmä v zimných mesiacoch. „Ak vonku mrzne, v kultúrnom sa nedá vydržať. A počas predstavenia kúrenie zapínať nemôžeme.“

Súčasnú prieduchu obec

ju skrášľiť, ale aj ušetriť. Dnes dáva obec mesačne na kúrenie v tejto jednej stavbe zhruba 600 eur.

Firma, ktorá bude robiť rekonštrukciu, je už vybratá, robiť by mala začať najneskôr v septembri. Tento rok musí urobiť najmä strechu a zateplenie.

nahradí radiátormi. Vymení všetky okná a dvere, aj svietidlá. Budovu, v ktorej je okrem sály obecný úrad, pošta i sobášna miestnosť, zateplí a urobí novú fasádu. Cieľom samosprávy je nielen

Obec už ukončila verejné obstarávanie na dodávateľa prác. Súťaž v súčasnosti kontroluje Úrad pre verejné obstarávanie.

Zdroj: MY Oravské noviny

Jednoduché pozemkové úpravy idú do finále

Účastníci jednoduchých pozemkových úprav v lokalitách Zastudená a Lazy dostávajú v týchto dňoch výpisy z návrhu rozdeľovacieho plánu jednotlivých novovytvorených pozemkov.

„Vo výpise majú uvedené čísla navrhovaných nových parciel s výmerou, druhom pozemku, spoluvlastníckym podielom, hodnotou nového pozemku a prípadnou ťarchou a taktiež nové pozemky spoločných

nehnutelností (urbár), ktorých umiestnenie bolo prerokované s pozemkovým spoločenstvom,“ vysvetľuje spracovateľ projektu Marián Bulla. „Návrh je spracovaný podľa najnovších údajov katastra, kde však stále pribúdajú nové zmluvy, takže niektoré zmeny vo vlastníckych vzťahoch v ňom zatiaľ nemohli byť zohľadnené.“

Vlastníci majú 30 dní od doručenia rozdeľovacieho plánu alebo jeho zverejnenie

na podanie námietok, ktoré musia adresovať okresnému úradu.

Navrhované umiestnenie nových pozemkov je dostupné aj na webovej stránke obce www.habovka.sk, v mapovej aplikácii „webgis“.

„Pokiaľ voči návrhu nebudú námietky, okresný úrad rozdeľovací plán, plán spoločných zariadení a opatrení projektu jednoduchých pozemkových úprav Habovka schváli. V opačnom prípade sa

Milí spoluobčania,

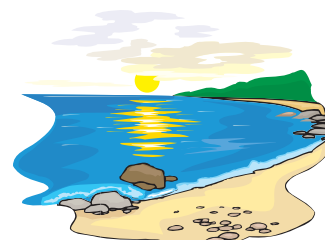
polovicu dovolenkového obdobia máme za sebou. Deti si už užili prvý mesiac letných prázdnin.

Verím, že tí, ktorí ste už stihli absolvovať tohtoročnú dovolenku, ste si poriadne oddýchlili a načerpali nové sily do ďalšej práce, aby ste mohli fungovať nasledujúcich päť mesiacov až do najkrajších sviatkov roka.

Tým, ktorých tohtoročný oddych ešte len čaká, prajem príjemne strávené chvíle s rodinou. Možno mierite k moru, za poznávaním nového a nepoznaného. Vám prajem veľa zážitkov a šťastný návrat domov. To isté prajem aj tým, ktorí zostávajú verní krásam našej Oravy a Slovenska. Aj naša domovina totiž ponúka mnoho krás, ktoré sa oplatí vidieť a poznávať.

Školáci, oddýchnite si od učebníc, učiteľov, písomiek a školských lavíc. Verím, že v septembri budete s úsmevom a plní elánu opäť začínať školský rok, aby ste počas desiatich mesiacov mohli nasávať mnoho nových vedomostí. Všetci - malí, mladí, starší i tí najstarší. Želám vám príjemné strávenie krásneho, slnečného a teplého leta.

*S úctou Alojz Lajčin,
starosta obce Habovka*

pokúsi s účastníkmi prerokovať námietky a nájsť prijateľné riešenie. Ak sa to nepodarí, o námietkach rozhodne okresný úrad v sídle kraja," dodal Marián Bulla.

Pred časom náš starosta Alojz Lajčin poskytol rozhovor k problematike jednoduchých pozemkových úprav pre Hospodárske noviny. Vyberáme niektoré z jeho odpovedí:

Prečo ste sa pustili do tohto projektu?

Komplexné pozemkové úpravy financované z eurofondov v našej obci neboli a ani nie sú plánované. Mojou prioritou pri nástupe do funkcie bolo spustenie výstavby rodinných domov, aby u nás zostávali bývať mladé rodiny.

Predošlé vedenie práce vykupovalo pozemky pod cesty v novej lokalite určenej na zástavbu. Vykúpenie sa im za celé štyri roky nepodarilo úspešne ukončiť. Ľudia nemali inú možnosť len súhlasiť s jednoduchými pozemkovými úpravami.

Aké boli ich reakcie?

Okrem pár ľudí všetci s touto myšlienkou súhlasili. Medzi tými, ktorí nesúhlasili, pritom neboli vlastníci väčších plôch. U nás sú pozemky vlastnícky rozkúskované, inak by sa nescelili a nemohli by sme stavať.

S akými problémami ste sa počas spracovania projektu stretli?

S mnohými. Cez lokalitu,

kde sme robili úpravy, viedlo telekomunikačné vedenie, prekládka nás stála 22 060 eur. Taktiež tam bol plyn, za prekládku sme dali 62 329 eur. Za geodetické úpravy firme Arlanda, s.r.o. obec zaplatila 9 420 eur. Robili sme to však preto, aby ľudia na svojich nových pozemkoch nemali žiadne obmedzenia. Ešte tam potrebujeme dorobiť vodovodné potrubie.

Predávali niektorí vlastníci svoje podiely?

Boli aj takí, pozemky však nekupovala obec, ale ostatní účastníci. Urobili sme zoznam vlastníkov, ktorí chceli predať svoje podiely. Nebola však podmienka, aby ktokoľvek predával svoje podiely. Či mal

niekto 120 alebo 56 metrov štvorcových na všetkých parcelách, ktoré vlastnil, dostal vcelku túto plochu. Ak ich mal v spoluvlastníctve a delil sa o ne s ďalšími spoluvlastníkmi, bolo ťažké dosiahnuť dohodu o rozdelení pozemku. Preto pozemkové úpravy vlastníkom veľmi pomohli.

Zmenila sa cena pozemkov pred a po úpravách?

Určite. Keď si dokupovali účastníci pozemkových úprav, cena sa pohybovala od 15 do 25 eur za meter. Vlastníci, ktorí pozemky predali, za ne dostali vyššiu cenu, ako by dostali, keby sa v danej lokalite pozemky nescelili a nepočítalo sa tam s výstavbou.

(OcÚ)

Deti dostanú nové detské ihrisko

Prvé detské ihrisko v areáli základnej školy

Z Úradu vlády SR dostala obec dotáciu 8500 eur. Vďaka príspevku pribudne v areáli outdoorového ihriska ešte jedno, ktoré bude určené pre tých najmenších. Obec tam vytvorí detské ihrisko, v ktorom deti nájdu lanovú pyramídu, preliezačky, striešky, bariéry a šmykľavky.

Dôvodom, prečo samospráva požiadala o dotáciu, boli požiadavky od rodičov, ktorí chodievajú cvičiť na špeciálne športovisko. Ak tam zobrali svoje deti, tie

nemali čo robiť, kým rodičia trénovali. Po novom nebudú musieť premýšľať, kto ich ratolesti postráži. Môžu ich zobrať so sebou a majú istotu, že sa tam nebudú nudiť.

Obec sa na výstavbe bude podieľať 5-percentnou spoluúčasťou. Z obecného rozpočtu dá 447 eur.

Nové ihrisko bude v poradí druhým v našej obci. Prvé je v areáli základnej školy. S jeho vytvorením pomáhali rodičia.

(OcÚ)

Projekt telocvičňa

Finančne najrozsiahlším, chýbajúca telocvičňa. ale zároveň aj najpálčivejším problémom dediny je Samospráva sa už niekoľkokrát snažila získať peniaze na jej

výstavbu. Doteraz neúspešne. Koncom mája predložila žiadosť opätovne, tentokrát sa zapojila do výzvy Ministerstva školstva, vedy a výskumu SR.

„Hlavným cieľom je rozvíjanie výchovy a vzdelávania žiakov v oblasti telesnej výchovy,“ hovorí starosta Alojz Lajčin. „Zároveň chceme zatraktívniť našu obec v okolí základnej a materskej školy. Výstavbou telocvične by sme poskytli deťom priestor na podporu zdravého životného štýlu a možnosti k rozvíjaniu športových aktivít. Telocvičňa by zároveň pôsobila ako prevencia detí pred sociálnym vylúčením, pred pasivitou, chorobami, obezitou.“

Obec v žiadosti zdôraznila, že telocvičňu nevyhnutne potrebuje. Jediná v celej doline, teda pre tri dediny s viac ako 4000 obyvateľmi,

je v susednom Zuberici.

Navrhovaná stavba je naprojektovaná ako čiastočne dvojpodlažná budova s multifunkčnou športovou halou a skladmi na druhom poschodí. Nechýbajú šatne či bezbariérový prístup.

Obec žiada 150-tisíc eur, čo je najvyššia možná čiastka. Na celkovú výstavbu je však podľa projektu treba viac ako 340-tisíc eur. Rozdiel by v prípade získania nenávratného finančného príspevku financovala obec z vlastných zdrojov. Obecné zastupiteľstvo schválilo spolufinancovanie vo výške 56,44 percenta z celkových oprávnených výdavkov projektu. Termín vyhodnotenia výzvy zatiaľ nie je známy. Malo by to však byť v priebehu tohto roka.

(OcÚ)

Habovka na internete

Obecná internetová stránka oslavuje tento rok 20. výročie od prvého zverejnenia na webe.

Do konca kalendárneho roka bude zverejnená jej modernejšia podoba, ktorá by mala obsahovať aj podporu mobilných zariadení, ktoré dnešná doba vyžaduje. Pred šiestimi rokmi vznikla aj verzia

na sociálnej sieti Facebook. Výhodou je rýchlosť odozvy a informovanosti sledovateľov, ktorých má stránka viac ako 1200. Takisto ľudia môžu okamžite reagovať na oznamy.

Celkovo je na www.habovka.sk takmer 6000 fotografií a 50 videí. Obsahuje 1100 aktualít a 160 podstránok.

(pl)

Tábor Máš na to dopadol výborne

Táboristi v bojnickej zoologickej záhrade.

Päťdesiat detí prevažne z Habovky a Zuberca si užilo týždeň, na ktorý tak skoro nezabudnú. Obec pre ne aj tento rok pripravila letný tábor s názvom Máš na to.

Táboristi pod dohľadom desiatich animátorov z radov Habovskej mládeže mali od nedele 8. až do soboty 14. júla pripravený bohatý program. Tábor začal ukážkami hasičskej techniky a zásahu na obecnom ihrisku. V pondelok policajný preventista Tibor Šándor s kolegami – psovodmi z Okresného riaditeľstva PZ v Dolnom Kubíne - porozprávali o drogách, alkohole a nikotíne, o ich nástrahách a dopadoch na ľudské telo. Ukázali im, ako tieto nebezpečné látky hľadá policajný pes. Deň ukončili posedením pri gulášu, ktorý im navaril starosta. V utorok sa o ne starali duchovné sestry, deti navštívili Brestovskú jaskyňu aj Múzeum oravskej

dediny, kam sa odviezli na špeciálnom turistickom, cestnom vláčiku.

V stredu náčelník Horskej záchrannej služby, Oblastné stredisko Západné Tatry – Zverovka Rastislav Šroba pripravil prednášku o záchrane ľudí v horách. Zdravotníci ukázali deťom, ako prebieha resuscitácia, predviedli a naučili ich základné prvky prvej pomoci, ako pomôcť topiacemu sa, aj ako ošetriť popáleninu. Pracovníci Štátnych lesov TANAPu im priblížili krásy a tajy národného parku. Vedomosti využili hneď nasledujúci deň, kedy sa vybrali na túru okolo Roháčskych plies. V piatok táboristi navštívili Zoologickú záhradu v Bojniciach.

Deti sa síce unavené, ale plné zážitkov vrátili domov po sobotňajších raňajkách. Pre animátorov a rehoľné sestry obec pripravila krátke

posedenie v miestnej pizzérii.

Týždňový program pre tých najmenších pripravovali okrem už spomenutých aj občinní zamestnanci, poslanci, poľovníci z PS Prieková a športovci z TJ Habovka.

Projekt finančne podporil Žilinský samosprávny kraj

sumou 2000 eur. Z obecného rozpočtu naň išlo ďalších tisíc eur. K najväčším sponzorom, ktorým obec aj touto cestou ďakuje, patrila COOP Jednota, PD Zuberec, CBA Verex a Nealko Oravan.

Lukáš Belopotčan

V knižnici pribudnú nové publikácie

Deti si čítajú v priestoroch obecnej knižnice

Vďaka projektu Sčítaná Habovka dostane obecná knižnica dotáciu 1100 eur z Fondu pre podporu umenia z programu Akvizícia knižničného fondu. Pôvodne obec žiadala 1900 eur, s povinným 5-percentným spolufinancovaním by boli celkové náklady 2000 eur. Aj o niečo nižšia dotácia však potešila a určite pomôže.

Cieľom projektu je tiež získať nové, pre čitateľov všetkých vekových kategórií zaujímavé knihy. „V dnešnej dobe internetu je čoraz dôležitejšie snažiť sa vytiahnuť deti od virtuálnej reality a pritiahnúť ich ku klasickým knihám a k čítaniu,“ hovorí starosta Alojz Lajčin.

Nedávno knižnicu obdarovali sestry Svätého kríža, ktoré priniesli 14 škatúl duchovnej literatúry

a časopisov. Okrem týchto publikácií ponúka publikácie čitateľom všetkých vekových kategórií. Možno vás potešia knihy podľa skutočnosti - Mengeleho dievča či Irenine deti, niečo si nájdu aj rybári - Komplettný rybársky sprievodca, niekoho potešia životopisy - Dievča zo Sieny, Svätý Benedikt – Muž menom Požehnaný, svätá Katarína Laboure. Ponúkame nové encyklopédie - Cesta naprieč dejinami, Vesmír, deti a mládež určite potešia hodnotné bajky, povesti, detektívky, rozprávky.

Obecná knižnica má dnes 420 používateľov. Obec verí, že doplnením a obohatením knižného fondu pribudnú ďalší čitatelia. Veď ako správne zhodnotil Karel Čapek - kniha je najmocnejšia zbraň národa.

(Ocú)

Jar ukázala aj neporiadok okolo ciest

Začiatkom apríla obec zorganizovala veľké jarne upratovanie. Piaty občinní zamestnanci sa dva týždne presúvali z jednej časti katastra do druhej a zbierali, čo tam

počas zimného obdobia vyhodili turisti, okoloidúci, ľudia zo susedných dedín a možno aj niektorí miestni.

Najskôr upratovali časť Zastudená, na vstupe do

Po prednáške o Tatranskom národnom parku.

dediny od Oravského Bieleho Potoka. Vyzbierali tam tridsať vriec odpadkov. Boli medzi nimi najmä plastové fľaše, sklo, plechovky, zvyšky jedla aj detské hračky. V tejto časti sa o neporiadok s najväčšou pravdepodobnosťou postarali najmä turisti, keďže cesta vedie do Roháčov a prechádza ňou denne množstvo áut.

V rámci veľkoobjemového

zberu mali ľudia dočasne k dispozícii tri veľkoobjemové kontajnery. Obec ich poskytla, aby občania nemuseli vyhadzovať nepotrebné nábytky či gauče do prírody. Naplnili ich za pár dní. Odpad skončil na skládke. Vývoz a uskladnenie si z obecného rozpočtu vyžiadali 2439 eur. Zaplatili to všetci občania.

(OcÚ)

Takýto neporiadok dokážu vyviešť do prírody nezodpovední ľudia. Je to nepochopiteľné, keďže obec sa stará o odvoz všetkých druhov odpadov. Musel to byť niekto, kto vlastní traktor, pretože sa to nachádzalo pri poľnej ceste na Bučník, kde sa veľmi ťažko dostane osobné auto s vozíkom.

Starú zbrojnicu treba opraviť

Na zmodernizovanie a opravenie starej hasičskej zbrojnice by mohli pomôcť peniaze z Ministerstva vnútra SR. Žiadosť obec predložila koncom apríla, žiada 30-tisíc eur.

Budova stojí od 30. rokov minulého storočia. Odvtedy neprešla väčšou rekonštrukciou, je celá

v dezolátnom stave.

„Hrdzavé plechová strecha absolútne nevyhovuje tunajším poveternostným podmienkam,“ hovorí starosta Alojz Lajčin. „Dovnútra zateká, v zlom stave sú okná a dvere.“

Výzva by mala byť vyhodnotená do konca tohto roku.

(OcÚ)

Takto vyzerala hasičská zbrojnica v povojnovom období

Kuchyňa je nefunkčná a v toaletách plesnie

Z ministerstva financií SR žiada obec peniaze na rekonštrukciu a modernizáciu sanitárnych zariadení a kuchyne v obecnej administratívnej budove, v ktorej je kultúrny dom aj obecný úrad. Koná sa v nej väčšina spoločenských akcií a obecných aktivít,

sú v nej zasadnutia obecných zastupiteľstiev, je tam aj sobášna miestnosť.

„Sanitárne zariadenie je v havarijnom stave,“ hovorí starosta Alojz Lajčin. „V budove, kde sa sústreďuje množstvo ľudí, sú len tri toalety pre verejnosť. Potrubia sú prepojené neprofesionálne a maximálne nevyhovujúco. Steny plesnivujú, nielenže vyzerať hrozne, ale sú aj zdraviu škodlivé.“

V priestoroch treba vymeniť rozvody vody a odpadov, vymeniť obklady, dlažbu,

urobiť nové omietky a dať kompletne nové vybavenie. Rekonštrukcia počíta aj s výstavbou bezbariérových toaliet. V podobnom stave je aj kuchyňa, v ktorej nie je takmer žiadne vybavenie s výnimkou pece slúžiacej len na ohrievanie jedla. „Treba tam vymeniť elektroinštaláciu, obklad, ktorý má už viac ako 35 rokov. Bolo by načas kúpiť elektrospotrebiče, kuchynský drez, výlevku, stôl.“

Celkové náklady projektu sú 13 500 eur, v žiadosti je suma 12 150 eur.

(OcÚ)

Historická budova zmizla. Komu vadila?

Historická budova v minulosti. Zdroj: Vlado Žuffa

V priebehu júna v Plavisku vyrástli tri nové budovy. Na tom by nebolo nič zvláštne. Stavajú sa všade a veľa. S hrôzou som však zistil, že niekomu vadila kamenná budova z bývalej lesnej železničky (článok o nej bol uverejnený v Habovčanovi č. 2/2015).

Železnica bola postavená v dvoch etapách. Prvá začínala

nad Podbielom, viedla do Habovky. Druhá išla z Habovky až na Brestovú, merala 18 kilometrov. Tretia etapa bola naplánovaná, no nepodarilo sa ju zrealizovať. Mala viesť z Brestovej cez Borek, úvratou mala prekonávať stúpanie a klesanie do Oravíc. V polovici júla 1934 však prišla ničivá povodeň a trať veľmi poškodila,

mnohé úseky celkom zobrala, ďalšie boli podmyté, koľajnice viseli vo vzduchu, voda zničila štyri mosty, škôd bolo ešte omnoho viac.

Príčinou rozsiahleho poškodenia železnice bolo jej trasovanie. Viedla po kamenci a mimo rólí, po najhorších zemiach. Taká bola podmienka gazdov, inak by súhlas na výstavbu nedali. Po ničivej povodni sa komposesorát rozhodol železničnú trať neopravovať, odpísal ju zo svojho majetku.

Spomínaná kamenná budova bola jediným pozostatkom z niekdajšej významnej železnice vedúcej Studenou dolinou. Žiaľ, už ani ten neexistuje. Nevie, prečo im práve táto malá stavba zavádzala, veď miesta bolo aj okolo nej dosť. Nebolo by pekné urobiť vo viac ako

osemdesiatročnej stavbe pamätnú izbu? Vystaviť v nej dokumenty a fotografie na počesť železničky? Pre návštevníkov by to bolo pekné spestrenie pobytu po túre, alebo počas prechádzky v počasí nevhodnom na turistiku. Bohužiaľ, už by len bolo.

Zuberčania organizujú mnohé kultúrne, športové a zábavné akcie, aby prilákali návštevníkov, propagujú obec na výstavách. No pamiatku, ktorá mala obrovský historický význam pre všetky tri dediny tejto doliny, kompetentní nechajú zničiť jednému majetnému spoluobčanovi.

Podakovanie, samozrejme v úvodzovkách, patrí zuberskému obecnému úradu, ktorý o tomto určite vedel a likvidáciu pamiatky povolil.

Alexander Halák

Okolie kaplnky bude krajšie

Upravené okolie kaplnky.

Žilinský samosprávny kraj v rámci výzvy Verejný priestor a verejná infraštruktúra odklepol obci 1000 eur na oddychovú zónu pri kaplnke sv. Márie Magdalény. Tá sa nachádza na okraji intravilánu pri murovanej studni. Súčasne je to miesto, kde sa napája chodník vedúci ponad dedinu s výhľadom na Roháče.

Okolie historickej kaplnky je svahovité, chýba okolo nej sedenie. Obec studničku upravila, dostala podobu miestnej, tradičnej architektúry. Okolo nej vysadil kosodrevinu, osadil kvetináče s kvetmi, pred časom tam umiestnila drevené

lavičky. Svahovitý terén ku kaplnke sme vyčistili od buriny, chceme opraviť existujúce poškodené prírodné schody, aby sa veriacim i turistom ľahšie chodilo.

Celkovou úpravou vznikne pri kaplnke malá oddychová zóna, príjemná zastávka na osvieženie pre návštevníkov i domácich. Nad kaplnkou je morový cintorín, ktorý sme označili informačnou tabuľou. Druhá tabuľa, na ktorej sú vyznačené okolité vrchy aj s názvami, je osadená oproti,“ dodal starosta.

(OcÚ)

Nakukli sme do histórie urbáru

Pohľad na Bučník a Jurkovku okolo roku 1970.

História urbárskych pozemkových spoločenstiev siaha do polovice 19. storočia. Po zrušení poddanstva v revolučnom roku 1848 nasledoval aj vývoj v oblasti vlastníckych vzťahov k pôde.

Na základe kráľovských nariadení z roku 1854 bola bývalým poddaným (bývalým urbarialistom) Oravského panstva pridelená pôda do vlastníctva, čo znamenalo začiatok urbárov v jednotlivých obciach. Na Orave bolo takto odovzdaných viac ako 161 000 hektárov. Ostatná pôda patrila oravskému panstvu, združená bola do Oravského komposesorátu. Oravský komposesorát pretrval až do roku 1945, kedy bol nariadením SNR z 24. júla 1945 zrušený a vznikli Správy štátnych lesov.

Zákomom číslo 2/1958 bolo urbárskym spoločenstvám odňaté užívacie právo k urbárskym lesom a toto dostali štátne lesy. Vlastnícke práva sa však nezmenili. Urbarialisti mali nárok na palivové drevo pri pni počas desiatich rokov vo výške svojho podielu. Bola to však len slabá náplast na to, o aký zisk vlastníci prichádzali.

K náprave došlo až po roku 1989, kedy sa na základe zákona číslo 229 z roku 1991 začali urbárske lesy vracat pôvodným majiteľom.

Pozemkové spoločenstvo

bývalých urbárskych spolumajiteľov obce Habovka v súčasnosti hospodári na ploche 190,26 hektára urbárskych lesov a 369,66 hektára súkromných lesov.

Kôrovcová kalamity priniesla viac povinnosti v oblasti pestovania i ťažby. V roku 2017 sme zalesnili 8 hektárov plôch, vysadili sme 26 000 kusov sadeníc, spracovali sme viac ako 8000 m3 kalamity a venovali sme sa aj prerazávkam. V tomto roku sme už stihli zalesniť 8,5 hektára, na ktorých pribudlo 28 000 kusov sadeníc. Práve prebieha vyžínanie, začne príprava uhadzovania haluzín, aby vznikli nové plochy na výsadbu v ďalšom roku. Sú to úlohy, ktoré bez vašej pomoci nie je možné zvládnuť.

Les je živý organizmus, preto si ho musíme zveľaďovať. Sme regiónom cestovného ruchu a les tu neodmysliteľne patrí. Pamätajte na to, že okrem hospodárskeho významu má aj veľa iných funkcií, bez ktorých človek nemôže existovať. Chráňme si našu prírodu, ktorú nám veľa regiónov závidí.

Výbor Urbáru touto cestou ďakuje za pomoc pracovníkom, ktorí sa podieľajú na pestovnej činnosti. Želáme všetkým veľa zdravia, osobnej spokojnosti a chuti pomôcť pri ďalších úlohách, ktoré nás čakajú.

Pavol Pilarčík, predseda PS

Využite unikátnu turistickú mobilnú aplikáciu

Vďaka cezhraničnému mikropjektu Po Orave s mobilom/Po Oravie z telefonem sa združeniu MAS Orava, o.z. a jeho partnerovi Stowarzyszeniu Rozwoju Orawy podarilo vyvinúť unikátnu aplikáciu. Venovaná je rozvoju turistiky na slovenskej i poľskej

Orave. Aplikácia ponúka nadšencom turistiky viac ako 90 detailne, pomocou GPS lokalizátorov zmapovaných turistických trás, náučných chodníkov, cyklotrás a bežkárskejších trás. Sú prehľadne zoradené podľa

jednotlivých kategórií. Okrem toho sú v nej aktuálne informácie o podujatiach na Orave a možnostiach trávenia voľného času prostredníctvom spoznávania prírodného a kultúrneho bohatstva regiónu.

Okrem aplikácie MAS

Orava turistom pripravila aj webstránku, kde nájdete uvedené trasy a články v slovenskom i poľskom jazyku. Je určená pre tých, ktorí nemajú smartfóny, no radi by našli inšpiráciu na potulky oravskou prírodou. Obidve virtuálne novinky môžu využívať aj ľudia so zdravotným znevýhodnením.

Aplikáciu jej tvorcovia oficiálne predstavili 29. mája v Dlhej nad Oravou počas záverečnej konferencie mikropjektu.

Stiahnuť si ju môžete na: <http://www.masorava.sk/?p=1152>

Zdroj: masorava.sk

Brestovská jaskyňa oslavuje druhé narodeniny

Jaskynná výzdoba Brestovskej jaskyne

Posledný augustový deň uplynú dva roky, odkedy do prvej, zatiaľ jedinej a najväčšej známej oravskej jaskyne vstúpili prví návštevníci. História objavenia a preskúmania Brestovskej jaskyne je však oveľa staršia.

Prvá písomná zmienka o jaskyni pod Brestovou je z roku 1886. Poľský bádateľ Tytus Chałubiński v nej spomína jaskyňu pri prameňoch Studenej vody, čím zrejme písal o približne 60 metrov dlhej jaskyni pri Brestovskej vyvieracke.

O rok neskôr ďalší významný poľský bádateľ Jan Gwalbert Pawlikowski opisuje jaskyňu „Stefkóvka“ a ponúka prvý opis

samotných priestorov jaskyne. Názov „Štefkovka“ či Štefkovská jaskyňa je najstarším známym pomenovaním súčasnej Brestovskej jaskyne. Jej systematický speleologický prieskum začína po založení Slovenskej speleologickej spoločnosti a spája sa najmä s menom Ján Brodňanský. Vďaka jeho prieskumnej a publikačnej činnosti sa zvýšil záujem o jaskyňu a zároveň sa v literatúre ustálil názov Brestovská jaskyňa. Odtvtedy sa v nej vystriedalo viacero skupín a generácií jaskyniarov a aj vďaka nim poznáme už viac ako dva kilometre tohto podzemného klenotu Západných Tatier. V prieskume

plánujú odborníci pokračovať a potrvá ešte veľmi dlho, kým jaskyňa dovolí odhaliť všetky jej krásy.

Pri sprístupňovaní jaskyne bola najdôležitejšia ochrana rovnováhy ekosystému. Mnoho živočíchov žijúcich v jej útrobách sa spolieha na stabilné podmienky podzemia, ktoré sa tisíceročia nemenili. Pre prevádzku jaskyne to znamená obmedzenie počtu návštevníkov. Pod zem sa dostane denne maximálne 90 ľudí. Tento počet by mal zabezpečiť, aby sa nemenila tamojšia klíma. Prehliadková trasa ponúka viacero výnimočných zážitkov vrátane unikátneho prechodu ponad podzemné riečisko s krištáľovo čistou vodou, prechod zúženými priestormi starších častí jaskyne alebo pohľad zblízka na hybernujúce netopiere počas zimných a jarných mesiacov. Zážitok umocnia aj sprievodcovia, ktorí so sebou prinášajú osobitý oravský prejav.

O jaskynnú turistiku je na Orave, ako aj na iných častiach Slovenska, veľký záujem. Dôkazom sú stúpajúce štatistiky návštevnosti všetkých sprístupnených jaskýň. V prípade Brestovskej

jaskyne je ešte predčasné hovoriť o dlhodobých trendoch návštevnosti, keďže nás čaká len druhá letná sezóna. Už minulý rok nám však ukázal, že návštevnosť počas turisticky najvyťaženejších období dosahuje viac ako 95% a nič nenasvedčuje tomu, že by to tento rok malo byť inak. Jaskyňa zatriktívnila podroháčsky región, čo je samo o sebe dostatočným zadostučiním pre všetkých, ktorí sa na jej sprístupňovaní a prevádzke akýmkoľvek spôsobom podieľali a podieľajú.

Keďže prechod jaskynnými chodbami je trochu náročnejší, vstup je povolený až od 6 rokov. Zároveň odporúčame pred návštevou overiť si obsadenosť, keďže záujem o vstup je veľký a často nemôžeme vyhovieť všetkým. Rezerváciu vstupu môžete urobiť telefonicky (0911 062 363), cez stránky Správy slovenských jaskýň (www.ss.j.sk) alebo priamo v kase Brestovskej jaskyne pri Múzeu oravskej dediny.

Všetkým návštevníkom prajem len tie najkrajšie zážitky či už z objavovania jaskyne alebo iných krás oravskej prírody.

*Juraj Pajerský,
správca Brestovskej jaskyne*

Tieto projekty sme podporili

Obec poskytla začiatkom roka svojim občanom podieľať sa na rozhodovaní o využití časti peňazí z obecného rozpočtu. Vyhlásila výzvu Participácia občanov na rozvoji obce Habovka, ktorá sa zameriavala na tri aktivity - zlepšenie kvality životného prostredia v obci, rozvoj kultúry a podpora športových aktivít. Zapojiť sa mohol ktokoľvek s dobrým nápadom.

O tých najlepších rozhodovali obecní poslanci, ktorí schválili tri projekty, predkladatelia dostanú na realizáciu po 500 eur. Realizácia zámerov je v kompetencii a réžii samotných žiadateľov.

Prvým podporeným projektom je myšlienka zorganizovania Dňa rodiny. Hlavným cieľom je spojiť rodiny, aby prežili deň v spoločenstve farnosti a občanov, aby sa stretli, zabavili, zasmiali, porozprávali a tešili z blízkosti jeden druhého. Akcia sa bude konať v nedeľu 16. septembra, bohatý program je pripravovaný pre všetky vekové generácie. Organizátori aj touto cestou všetkých srdečne pozývajú.

Druhý úspešný projekt má názov Turisticko-náučný chodník – Brežná cesta. Cieľom je sprístupnenie Brežnej cesty občanom a návštevníkom Habovky v úseku od Starého Mlyna po Kaplnku Márie Magdalény. Žiadatelia už začali s realizáciou projektu a upravujú poľnú cestu, čím sa návštevníkom stane dostupnejšia krásna časť obecného chotára a vznikne nenáročná turistická trasa s výhľadom na Habovku, časť Západných Tatier a Chočských vrchov.

V tomto roku posledným podporeným projektom v rámci participácie občanov je zámer vybudovania gabiónového plotu a rozšírenie prístupovej cesty k radovej zástavbe na Stodolisku. Úpravou sa rozšíri cesta, čím sa zvýši bezpečnosť chodcov a zároveň aj spevní krajina. Výsadba zelenej aleje stromov zase prispeje k skrášleniu celého Stodoliska.

Záujem žiadateľov nás potešil a veríme, že úvodný ročník bude pre všetkých inšpiráciou a motiváciou aj do budúcnosti.

(OcÚ)

Príprava protipovodňového projektu je na konci

Obec Habovka sa ako jedna z mála samospráv rozhodla riešiť protipovodňovú ochranu. Dedinou preteká niekoľko vodných tokov, najvýznamnejšími sú Studený potok a jeho prítok Blatná. Do

Blatnej sa v obci vlievajú Lánov potok a Kobylí potok.

Studený potok je vodohospodársky významným tokom, jeho správcom je Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. a len on môže na

Rozvodnený Studený potok.

Potok Blatná pred niekoľkými rokmi počas letných záplav.

ňom robiť akékoľvek úpravy. Obec sa preto rozhodla reagovať na meniacu sa situáciu v oblasti životného prostredia, najmä z pohľadu klimatických zmien a stále častejšie sa vyskytujúcich extrémnych zrážok, ktoré spôsobujú lokálne povodne, v rámci svojich možností a kompetencií. Zamerala sa na toky Blatná, Lánov a Kobylí potok a na protipovodňovú ochranu na nich.

Na každom odborníci vytvoria retenčný objekt, ktorého účelom je akumulácia vody pri povodňových stavoch. Súčasťou projektu je aj upravenie časti brehov. Zámer má byť financovaný cez eurofondy z operačného programu Kvalita životného prostredia.

Podanie žiadosti je závislé od náročného vysporiadania vlastníckych vzťahov pozemkov, na ktorých sa má projekt realizovať. Následne treba vydať stavebné povolenie, ktorého súčasťou je aj posudzovanie vplyvov na životné prostredie a proces územného rozhodnutia. Príprava samotného projektu je v súčasnosti na konci. Najzdĺhavejším bolo páve už spomínané majetkovo-právne vysporiadanie dotknutých pozemkov.

V závere minulého roku zorganizovala obec verejné prerokovanie zámeru, kde starosta s projektantom predstavili jeho ideu aj možnosti, ako pomôže obyvateľom, ktorí vlastní pozemky pri spomínaných vodných tokoch. Výsledkom

bolo uzavretie nájomných zmlúv medzi obcou a dotknutými vlastníckymi. Obec súčasne vyriešila aj zmluvné vzťahy s oboma správcami potokov – Štátnymi lesmi TANAP-u a Lesmi SR.

Vzhľadom na zložitú pozemkovú situáciu bolo nevyhnutné zmluvne riešiť aj pôdu neznámych vlastníkov spravovanú Slovenským pozemkovým fondom. Tu je potrebné vyzdvihnúť veľkú angažovanosť pracovníkov obecného úradu na čele so starostom, ktorých systematickou prácou sa podarilo všetky procesy úspešne ukončiť pred niekoľkými týždňami.

Počas riešenia náročných administratívnych úloh prebiehali zároveň aj procesy posudzovania vplyvov na životné prostredie a územné konanie. Oba boli úspešne ukončené, takže príprava projektu smeruje k finálnej fáze – vydaniu stavebného povolenia a podania žiadosti o dotáciu.

Habovka má veľkú šancu získať peniaze, pretože bola ako jedna z mála obcí na Slovensku zaradená v rámci Plánu manažmentu povodňového rizika do okruhu oprávnených žiadateľov.

Samotnú žiadosť bude riadiaci orgán posudzovať po administratívnej a po odbornej stránke. Po jej schválení by už v roku 2020 mohla obec dostať dotáciu na protipovodňové opatrenia.

Tomáš Gibala

ČRIEPKY ZO ŽIVOTA V NAŠEJ ŠKOLE

Učili sa v lone prírody a veľa športovali

*„Príroda je oproti nám vo výhode, môže existovať bez nás, ale my bez nej nie.“
John Muir*

Dnes čoraz viac detí trávi voľný čas za počítačmi a telefónmi. Neuvedomujú si, že za oknami ich izieb sa odohráva to najkrajšie divadlo. Práve preto sme sa rozhodli preniesť vyučovanie z tried do prírody. Netradičné vzdelávanie začalo v pondelok 11. júna a trvalo až do piatku 15. júna. Vybrali sme si hotel Altis neďaleko Oravskej priehrady, ktorý je obklopený lesmi a krásnou vodnou scenériou. Pri vytváraní programu sme mysleli aj na zdravie našich detí a rozvíjanie ich pohybových schopností.

Celý týždeň mali deti k dispozícii vonkajší aj vnútorný bazén, výbornú korčuľarsku plochu, fitness, telocvičňu, multifunkčné ihrisko, hojdačky, preliezačky a zabezpečené miestnosti na vyučovanie. Každé ráno sme začali rozcvičkou, ktorá nás naštartovala do nového dňa. Okrem toho sa nám podarilo nasať aj kultúru počas výletu

na Slanickom ostrove, ktorý sa deťom veľmi páčil. Počas týždňa žiaci usilovne pracovali na projektoch, ktoré boli zamerané na prírodu a životné prostredie. O vynikajúcu prednášku prvej pomoci sa postarali zdravotníci pod vedením pani zdravotníčky K. Hrubošovej. Posledný deň sme ukončili diskotékou.

Žiaci sa na týždňovej škole v prírode správali mimoriadne slušne a disciplinovane. Hoci boli niektorí prvýkrát bez rodičov, zvládli to na výbornú. Opäť sa potvrdilo, aký je takýto dlhší výlet, spojený aj s vyučovaním, vynikajúci na utužovanie medziľudských vzťahov. Chceme pre našich žiakov urobiť viac, chceme ich spájať, vzdelávať a vychovávať. Napriek všetkým prekážkam, ktoré nás pri plánovaní stretli, sa nám podarilo tento cieľ naplniť. Ďakujeme všetkým, ktorí nám pri splnení tohto cieľa pomohli. Už teraz sa tešíme na pokračovanie :).

*Daniela Vitanovcová,
Veronika Tekel'ová*

Spoločná cyklistická fotografia pred základnou školou.

Sagana, ktorú si mohol vymeniť za zlú známku z ľubovoľného predmetu. Najviac žiakov prišlo na bicykli z 8.A triedy, nezaostávali za nimi šiestaci ani piatáci. Zapojili sa aj žiaci z prvého stupňa.

Do akcie sa zapojili nielen žiaci, ale aj učiteľia, kuchárky i upratovačky. V piatok 1. júna sme týždeň bicyklovania

zavřili okružnou jazdou okolo Habovky.

Hlavným cieľom kampane bolo podporiť u detí a mládeže využívanie bicykla ako plnohodnotného dopravného prostriedku, ale v neposlednom rade aj zvýšiť rozsah a kvalitu dopravnej výchovy detí.

Mária Paliderová

Tanečné štúdio Maestro priamo u nás

Po záverečnom venčekovom večierku

Myšlienka prišla od rodičov, vedenie školy ju uvítalo. Vďaka tejto spolupráci sa deviataci mohli priamo na pôde školy naučiť základy tancovania od skutočných profíkov. Od 21. do 25. mája sa u nás konal tanečný kurz pre začiatočníkov, v ktorom sa naši najstarší žiaci snažili zvládnuť základné tanečné kroky jedenástich tancov. Nácvik začínal piatu vyučovaciu hodinu a končil neskoro popoludní. Žiaci si pochvaľovali prístup sympatickeho a trpezlivého profesionálneho tanečníka

a jeho snahu naučiť ich okrem tanečných krokov aj základy spoločenského správania. Na záverečnom venčekovom večierku rodičom a učiteľom ukázali, koľko sa im toho za taký krátky čas podarilo zvládnuť. Bolo krásne a dojímavé vidieť u typických „flegmošov“ maximálne sústredenie. A keď k tomu pridáme spoločenské oblečenie, výsledný efekt bol perfektný.

Pri nástupe si tanečníci vymenili darčeky, chlapec daroval partnerke ružu, dievča ho ozdobilo vreckovkou

Na Slanickom ostrove umenia

Do školy jazdili bicyklom nielen žiaci

Cieľom celonárodnej kampane Do školy na bicykli je hrovou formou upriamiť pozornosť žiakov na alternatívne druhy dopravy, najmä cyklistickú. Každý predsa vie, že bicyklovanie

je zdravé, zábavné, rýchle a navyše neznečisťuje životné prostredie.

Koncom mája sa do nej zapojila aj naša škola. Každý, kto počas toho týždňa prišiel na bicykli, mohol získať kartu Petra

s vyšitým monogramom. Tanečný majster pripravil tanečnú súťaž o kráľa a kráľovnú parketu a venčekový tanec. Víťazov Z. Klušňakovú, V. Červeňovú a D. Pilarčíka odmenil peknými cenami.

Vydarené podujatie pokračovalo do neskorých hodín a naši absolventi ju odporučili aj mladším spolužiakom. Veď, ako

povedala americká tanečnica Martha Graham, ktorá vytvorila vlastný tanečný štýl podobný výrazovému tancu: „Tanec začína v duši a ľudia sa často bránia ponoriť sa do svojho vnútra. Preto sa snažme intenzívne cítiť vnútornú stránku pohybu, jeho expresivitu. Budme tiež ľudia, nielen bezduchí tanečníci.“

Daniela Ondrošová

Poznatky hľadali na vedomostných ostrovoch

Poznatky hľadali na vedomostných ostrovoch

Vďaka jedinečnému projektu Nadácie Volkswagen naša škola získala Vedomostný ostrov, ktorý slúži na podporu moderného vzdelávania žiakov v rôznych oblastiach. Zapojili sme sa do veľkého májového testovania, kde si žiaci preverili poznatky z prírodovedy, fyziky, nemčiny a iných oblastí. Žiaci boli rozdelení do dvoch kategórií. Žiaci prvého stupňa riešili 20 zložitých otázok a žiaci druhého stupňa zdolávali až dvojnásobný počet otázok. Aj toto testovanie potvrdilo,

že máme v škole množstvo mimoriadne inteligentných žiakov, ktorí disponujú všeobecnými poznatkami. Najúspešnejšími riešiteľkami za prvý stupeň boli Sofia Jurinová a Ema Liová, ktoré dosiahli 60%. Na druhom stupni bodovali Timotej Leginus, Daniel Pilarčík a Róbert Grísa, ktorí dosiahli 75%.

Ďakujeme Nadácii Volkswagen, že nezabúda na našu budúcnosť a neustále vytvára nové a prínosné projekty pre naše deti.

Daniela Vitanovcová

Dievčatá postúpili po troch výhrach

Naše žiačky hviezdili na turnaji vo vybíjanej. Na kvalifikácii do okresného kola, ktoré sa konalo 18. apríla v telocvični tvrdošinskeho gymnázia, bojovali s tímami z troch škôl: ZŠ Márie Medveckej, ZŠ Š. Šmálik a GMH Tvrdošín. Naše dievčatá si po troch výhrach zaistili prvé

postupové miesto.

Školu reprezentovali: Vanesa Jurčová, Mária Šveláňová, Tatiana Kubošová, Tatiana Tarajová, Alexandra Kohárová, Klaudia Jurinová, Lucia Vrašťáková, Timea Bodorová, Samanta Zuberská

Mário Seman

Na korčuliach sa vybrali za zábavou

S malým strachom, ale s veľkým očakávaním sme začiatkom februára odštartovali náš prvý korčuliarsky výcvik. Na ľadovú plochu v hoteli Altis sa odhodlane postavilo 55 žiakov, z ktorých až polovica mala na nohách korčule prvýkrát.

Bolo úžasné sledovať, ako žiaci každý deň napredovali, ako prekonávali jednotlivé etapy výcviku. Prvý deň sme sa zamerali na osmelenie a schopnosť udržať rovnováhu. Postupne sme pripájali jazdu

vpred, cibuľky, brzdenie, jazdu vzad, otáčky, toto všetko a ešte viac žiaci bravúrne zvládli.

Prvé kroky boli nesmelé, sprevádzané pádmi a nárazmi, no po týždni sme mohli hrdlo povedať, že sme to zvládli na jednotku. Naši žiaci vedia bez pomoci korčuľovať, objavili sme medzi nimi veľa potenciálnych krasokorčuliarok a hokejistov.

Naším najväčším potešením boli úsmevy a spokojnosť žiakov, ktorým sa výcvik veľmi páčil. Spoločne sme

Spoločná fotografia po skončení korčuliarskeho výcviku

sa veľa nasmiali, zahrli sa, vychovávať deti, je potrebné, ponáhľali, neraz aj spadli, aby sme sa tiež stali deťmi.“

Daniela Vitanovcová

Martina Luthera: „Ak máme

Deti na turistike v Roháčoch

V Sedle Zábrat pred výstupom na Rákoň

Predposledný týždeň školského roka 2017/2018 sa piataci a šiestaci vydali na turistiku do Roháčov.

Piatkové ráno sa sychravé počasie akosi nechystalo umúdiť. Po krátkej porade s triednymi učiteľmi Mgr. Soňou Gavulovou a Mgr. Máriom Semanom sme sa predsa vybrali do hôr. Roháčsky turistický vláčik nás odviezol ku Penziónu Šindlovec. Odtiaľ sme sa Roháčskou dolinou vybrali ku bývalej Ťatliakovej chate. Deti sme doslova museli brzdiť, pretože mali neuveriteľne veľa energie.

Po krátkom občerstvení sme zvažovali, či sa vydať na hrebeň, alebo si spravíme iba okružnú trasu ku Roháčskym plesám. Nakoniec sme sa vydali smerom do Sedla Zábrat. Časť žiakov sa zo sedla vydala na zostup smerom na Látanú dolinu. Ostatní sme pokračovali až na Rákoň, ktorý meria 1876

m n.m. Bolo pomerne hmlisto, ale naštastie nám nepršalo. Na vrchole sa nám ukázal Ostrý Roháč, Volovec, Dlhý úplaz až po Lúčnu. Keďže Rákoňom prechádza štátna hranica s Poľskom, tak sme mohli byť chvíľu na Slovensku a potom zase u našich severných susedov. Deťom sa to veľmi páčilo. Spravili sme si spoločnú fotografiu, zopakovali sme si názvy končiarov, dolín a vydali sa na zostup.

Na konci Látanvej doliny sme sa stretli s prvou skupinou, nasadli sme na Roháčsky vláčik a odviezli sa do Habovky ku škole.

Deti sa veľmi tešili, že zvládli túru. Učitelia, že sme sa všetci vrátili zdraví domov. Počasie síce nebolo ideálne, ale aspoň nepršalo. Na jeseň si turistiku v Západných Tatrách - Roháčoch určite zopakujeme a zdoláme ďalšie končiare.

(pl)

Mladí nadšenci v Habovke

Rekreačná zóna "JAMY", jeden z projektov, ktorý sa už realizuje

V dedine vzniklo nové občianske združenie Habovka Inak. Mladí ľudia chcú rozvíjať obec vo všetkých dôležitých oblastiach. Zamerajú sa na projekty, ktoré navrhnu a iniciujú aj sami obyvatelia.

„Naším zámerom je vzbudiť záujem Habovčanov o verejný život a dať priestor každému, kto má nápad ako zlepšiť život v našej obci“, hovoria Slavomír Tekel' a Ľubomír Jurčo, zakladatelia združenia.

Mnoho Habovčanov

má podľa nich vynikajúce nápady, no nemajú priestor na diskusiu, preto práve im chce združenie vytvoriť miesto na takúto komunikáciu. „Rovnako chceme pomôcť pri prezentácii podnikateľov a remeselníkov, ktorí poskytujú kvalitné služby a častokrát sa o nich nevie.“

Projekty z návrhov nájdete na webstránke www.habovkainak.sk a budete môcť za ne hlasovať.

Občianske združenie poskytne na svojej webovej stránke rozsiahly priestor, kde sa budú môcť Habovčania odprezentovať nielen popisom činností a kontaktom, ale aj vizuálnymi ukážkami svojej práce.

Momentálne združenie pracuje napríklad na obnove križa v lokalite Jamy, o ktorú

požiadali mladí veriaci z Habovky. Tiež intenzívne rozvíja elektronické služby nielen pre obyvateľov obce, ale aj pre všetkých jej hostí, keďže naša obec je jednou z najnavštevovanejších na Slovensku.

„V združení radi privítame všetkých iniciatívnych obyvateľov Habovky alebo jej návštevníkov, ktorí majú záujem zlepšiť prostredie pre život v Habovke,“ dodávajú zakladatelia združenia. „Tešíme sa každému záujmu z vašej strany, ktorý nám pomôže spraviť z Habovky lepšie miesto pre život jej obyvateľov a krajší slovenský kút pre rekreáciu našich návštevníkov.“

Viac sa dozviete na webovej stránke www.habovkainak.sk.

OZ Habovka Inak

Chráňte svoj dom pred zlodejmi

Hoci je letná turistická sezóna v plnom prúde, na rady a prevenciu nikdy nie je neskoro a nikdy ich nie je dostatok. Zlodeji totiž číhajú všade a stále. Polícia preto každoročne pripravuje zoznam zásad, ktorých by sa mali ľudia držať, ak sa chystajú na dovolenku a počítajú s tým, že ich dom zostane prázdny.

„V prvom rade nech ľudia zbytočne na sociálnych sieťach neupozorňujú, že na niekoľko dní či týždňov opúšťajú svoj dom,“ upozorňuje Tibor Šándor, policajný preventista z Okresného riaditeľstva PZ v Dolnom Kubíne. „Je čoraz väčším trendom zavesiť na internet každý pohyb, každú činnosť. Je to však veľmi

nezodpovedné, pretože práve tieto informácie zlodeji sledujú a reagujú na ne. Žiaľ, majitelia sa potom nemôžu čudovať, ak ich po dovolenke bude doma čakať nemilé prekvapenie.“

Dom či byt treba nechávať poriadne zabezpečený. Avšak nenápadne, aby zlodej nemal dôvod usúdiť, že je prázdny. Na nezaplatenie sú dobré susedské vzťahy. Pravdou totiž zostáva, že všímavá suseda je lepšia než ten najkvalitnejší kamerový systém.

K ďalším policajným zásadám patrí:

- Starostlivo zamykajte dvere a zatvárajte okná. Nezabúdajte ani na podkrovie, poschodie, malé strešné okná a pivničné okná.

- Zabezpečte si kvalitný bezpečnostný zámok v kombinácii s ďalšími zabezpečovacími prostriedkami.

- Ak bývate na prízemí, nainštalovanie okrasných mreží a bezpečnostnej fólie na okná, balkóny a loggie spolu so spoľahlivým zatváraním okien zvýšia bezpečnosť vášho

bývania.

- Nikdy nenechávajte kľúče na dohovorených miestach (pod rohožkou, v kvetináči).

- Využívajte "kukátko". Pohľad doň vám umožní premyslieť si, či zvoniacemu otvoríte.

- Neotvárajte dvere a nevpušťajte do bytu osoby, ktoré nepoznate.

- Neschovávajú doma väčšiu finančnú hotovosť, bezpečnejšia jej bude v banke.

- Cennosti, hlavne šperky,

cenné zbierky môžete schovať počas vašej dlhodobejšej neprítomnosti v prenajatom trezore banky.

- Doklady od drahého priemyselného i spotrebného tovaru si dobre schovajte.

- Požiadajte príbuzných, známych alebo susedov, aby vám vybrali poštovú schránku a občas skontrolovali byt.

- Nezaťahujte okná bytu roletami – dávate tým na vedomie, že nie ste doma.

(Ocú)

A toto nás trápi...

Chceme robiť rýchlejšie, sme úspešní v mnohých projektoch, no štátna byrokracia a neskutočná administratívna záťaž nám nedovoľuje postupovať rýchlejšie. Je logické, že kontroly sú nevyhnutné a musí existovať povinnosť skladať účty, no to neznamená, že nás musia kontrolné inštitúcie brzdiť. Žiaľ, mnohokrát je to tak.

Na úspešný projekt rekonštrukcie kultúrneho domu za 656-tisíc eur sme už ukončili verejné obstarávanie. Hoci je firma známa a práce by už mohli

prebiehať, čakáme. Súťaž je totiž na kontrole na Úrade pre verejné obstarávanie. Dokedy, nevieme. Lehoty neexistujú.

Administratívne povinnosti nás už stáli pol roka papierovačiek. Papierov sme vypísali a vytlačili stovky, ak nie tisíce. V Poľsku to trvá mesiac a stačí im 20 papierov. Je náročné vyrovnávať sa s administratívnymi nárokmi a požiadavkami našej legislatívy. Napriek tomu sme vďační za všetky projekty, v ktorých sme úspešní. Za taký krátky čas sa to podarí máloktokej obci.

Alojz Lajčin, starosta obce

Podroháčska časovka

Už po šiestykrát sa stretli cyklisti na Podroháčskej časovke v Habovke. Prišli najmä z Oravy, Liptova, Bratislavy, ale aj iných kútov Slovenska. Keďže preteky majú každoročne aj medzinárodný rozmer, tento rok sme privítali cyklistov z Poľska, ktorí mali dokonca aj pódiové umiestnenie.

Kto nepozná Podroháčsku časovku, treba pripomenúť, že sa súťaží vo viacerých kategóriách. Najmladšia je detská, 12 až 14 roční žiaci. Títo súťažia na 4,3 kilometrovom úseku z Habovky do Zuberca, otočka a späť do Habovky. Ďalšie kategórie pretekajú na 14,7 kilometrovom úseku z Habovky do Zuberca, ďalej smerom na Oravice. Pri horárni je otočka a po tom istom úseku naspäť do Habovky ku kultúrnemu domu, kde je štart a zároveň cieľ. Na časovke sa od začiatku používa presné elektronické meranie s on-line výsledkami na internete. To znamená, že nielen súťažiaci, ale aj iní športoví nadšenci si môžu počas pretekov pozeráť na

webovej stránke Podroháčskej časovky priebežné výsledky. Súťažilo sa nielen na cestných a časovkárske špeciáloch, ale aj na horských, či trekových bicykloch. Po vyhlásení výsledkov sa losovala, ako každoročne, tombola. Prvá cena bol horský bicykel, ktorý si odniesol súťažiaci manželský pár z Liptova. Zaujímavé bolo, že už pred štyrmi rokmi jeden bicykel v Habovke na časovke vyhrali. Radosť z výhry bola o to väčšia.

Keďže je dosť veľa podobných akcií na celom Slovensku, tento rok preteky poznamenala slabšia účasť oproti minulým ročníkom. Na nálade to však neubrálo ani súťažiacim, ani organizátorom. Hlavné je, že počasie vyšlo na jednotku a všetci prišli zdraví do cieľa. Na budúci rok sa chystá niekoľko noviniek a možno to bude aj dvojkoľový pretek, ktorý bude zaradený do Slovenského pohára. Viac informácií čoskoro.

Chceme poďakovať Obci Habovka, členom Darmošľapu

a všetkým, ktorí nezištne pomohli s organizáciou pretekov a dopravy. Veľké poďakovanie patrí aj Ing. Štefanovi Škerdovi zo Zuberca, ktorý odmoderoval už nejednu časovku.

Z výsledkov spomeňme aspoň absolútne najlepšie časy:
1. HREBENÁR TOMÁŠ, CK Dolný Kubín (0:22:16,14)

2. PŇÁČEK MICHAL, Kubínske mangelice (0:22:39,96)
3. RÁCHELA MICHAL, 3NT Triathlon Team Bratislava (0:23:13,40)

Ostatné výsledky nájdete na www.habovka.sk/casovka, fotografie na sociálnej sieti www.facebook.com/podrohacsacasovka.

(pl)

Škapuliarska púť

Cykloturistický oddiel Darmošľap Habovka zorganizoval na sviatok Škapuliarskej Panny Márie púť. Veriaci prešli pešo z Habovky cez Lány a dedinku Zábiedovo až do Trstenej, kde sa v nedeľu 15. júla o desiatej ráno konala na Námestí Milana Rastislava Štefánika slávnostná svätá omša.

Skupinka desiatich veriacich turistov sa stretla o siedmej ráno nad dedinou pri Kaplnke Márie Magdalény. Púť pokračovala cez Lány okolo Kaplnky Anjela strážcu smerom k Zábiedovu, cez dedinu a kopec nad Hámričkami až do Trstenej. Tam sa pridali ďalší členovia Darmošľapu, ktorí sa

dostali do Trstenej bicyklami či autobusom.

Slávnostnú svätú omšu celebroval J. E. Mons. ThDr. Štefan Sečka, PhD. Prosby spieval a spevokol viedol habovský rodák Pavol Bažík.

Po skončení svätej omše si pútnici doplnili energiu a tou istou cestou sa vrátili domov. Trstenčania boli veľmi srdeční a pozývali pútnikov na sviatočné koláče.

Celá pešia trasa merala 24 kilometrov. Turisti ju za príjemného slnečného počasia bez problémov zvládli. Dúfajme, že sa budúci rok stretneme v omnoho väčšom počte.

(pl)

Poľovníci hovorili aj o povestnej majestátnosti jeleňov

Nielen pre žiakov bola výstava veľmi poučná

Trofeje zaplnili habovský kultúrny dom. Poľovníci z celej Oravy prezentovali, ako sa im darilo počas vlaňajšej poľovníckej sezóny. A zhodnotili, že už bolo aj lepšie.

Žiadny vlk, medveď ani zlatý jeleň, len dva zlaté srnce, zopár jazvecov, ale zato množstvo diviakov, psíkov medvedíkovitých, líšok. Na oravskej poľovníckej výstave sa bolo na čo pozeráť.

Uplynulý rok však nepatrí v poľovníckej spoločnosti k tým úspešnejším. Chýbali najväčšie trofeje. Na druhej strane však nebola núdza o množstvo abnormalít zo srnčej ríše.

Chýbajú najväčšie

Oravskí poľovníci robia vždy v prvej polovici roka regionálnu výstavu, na ktorej predstavujú výsledky uplynulého roka. Tentokrát v Habovke. Na výstavných paneloch organizátor, Poľovnícky spolok Prieková, vystavil viac ako šesťsto trofejí. Výstavu otváral habovský starosta Alojz Lajčin,

ktorý je zároveň tajomníkom spolku.

Nechýbalo jelenie parožie, srnčie, diviacie kly, lebky jazvecov, líšok, psíkov medvedíkovitých. Zlaté jelenie trofeje, po ktorých túži každý poľovník, by však návštevník v zbierke z minulého roka hľadal márne.

„Vysoká zver je u nás na ústupe,“ povedal Alojz Lajčin. „Čo do počtu jej neubúda, ale kvalita klesá. Nevieime si to vysvetliť, pretože úžitkovosť revírov sa nezmenila. Musíme nájsť spôsob, ako to riešiť, zvrátiť súčasný stav. Vždy bola Orava známa tým, že sme mali za rok aspoň tri zlaté jelene. Tento rok nie je ani jeden.“

Pripomenuli si kolegov

Kvalita trofeje sa určuje podľa počtu bodov. Tie sú pridelené podľa viacerých parametrov. U každého je to niečo iné. Pri každej skupine sú však tabuľkové hodnoty a na ich základe sa za tie najkvalitnejšie jedince dávajú zlaté, strieborné a bronzové medaily. „Zlato je od 210 bodov nahor,“ vysvetľuje

Alojz Lajčin. „Vlani sme mali v našom okrese maximálne 198 bodov, v Dolnokubínskom 201, v Námestovskom boli dva, jeden mal 201 a druhý 204.“

Organizátori však na dva panely nainštalovali najväčšie trofeje zo svojho spolku aj z minulosti, nielen z vlaňajška. A tam boli i zlaté jelenie a srnčie trofeje. Poľovníci si prostredníctvom nich pripomenuli aj niektorých svojich kolegov, ktorí už nežijú.

Strhnuté ovce

Oravskí poľovníci vlani nezastreli žiadneho medveďa. Jeho odstrel je regulovaný a povolený len na výnimku od ministerstva životného prostredia.

Nepodarilo sa im zastreliť ani jedného vlka. „To ma dosť mrzí, pretože škody, ktoré spôsobujú na vysokej, srnčej zveri, ale i na domácich zvieratách, sú obrovské,“ hovorí Miroslav Pavčo. „Vlani jednému chovateľovi vo Vitanovej údajne strhli až 50 oviec. Našou nevýhodou je, že okrem časového horizontu, kedy je lov vlkov povolený, sme obmedzení aj zákazom loviť ich v okruhu pätnástich kilometrov od poľskej hranice. Do tohto pásma spadajú revíry od Suchej Hory až po Trstenú.“

Jedna lebka vlka sa na výstave predsa objavila. Ten však v Trstenej skončil pod kolesami auta.

Medzi vystavenými trofejami bolo viacero lebiek psíka medvedíkovitého. Ide o zviera podobné psovi, ktoré na naše územie prišlo z Ruska. Kým pred niekoľkými

rokmi bola rarita, ak poľovník tohto psíka zastrelil, dnes majú z neho hlavy v smútku. „Je veľkou škodnou,“ hovorí Ivan Maťuga. „Je ich strašne veľa, vyháňajú jazvecov z ich brlohov. Jazvec sa proti nim nevie brániť. Sú premnožené a robia veľké škody. Na Orave sú už všade.“

Zmizol tetrov i jarabica

Kým vysokej a srnčej zveri, rovnako ako aj diviakov, je v oravských poľovníckych revíroch dostatok, zmizol z nich niektoré zvieratá, ktoré boli kedysi pre Oravu typické.

„Na hranici vymretia je tetrov holniak,“ povedal Dušan Karaska, riaditeľ Chránenej krajinskej oblasti Horná Orava. „Kým v 80. rokoch sa na Orave odhadovalo päťsto kusov, dnes tu nemáme ani tridsať jedincov.“

Dôvodom rapidného úbytku je zmena prostredia. Žijú už iba v kosodrevine v Roháčoch, okolo Oravskej priehrady celkom vymizli, z Babej hory a Pilska taktiež. Z Oravy zmizla aj kedysi tradičná jarabica poľná. V bývalom Československu sa ich odstrelili státisíce. No zmena gazdovania a spôsobu poľnohospodárstva znamenala pre ne smrť.“

Medzi vystavenými trofejami bolo mnoho srnčích parohov, ktoré vyzerali inak ako klasické. Abnormality boli rôzne. Ako nám povedali odborníci, mohli vzniknúť nárazom, chorobou aj vekom. Niektoré jedince žili s jedným parohom celý život, iné oň prišli pri súboji.

Zdroj: MY Oravské noviny

Strávili sme týždeň v spovednici sveta

Habovskí veriaci na púti v Medžugorí.

Hovorí sa, radšej raz vidieť ako stokrát počuť. V našom prípade však neplatí len to, ale aj do tretice všetko dobré. Pán farár ešte koncom februára oznámil, že sa bude konať farská púť do Medžugorie. Aj my sme sa rozhodli navštíviť miesto, o ktorom sme toľkokrát počuli a čítali, chceli sme ho vidieť na vlastné oči. Vyplatilo sa. Od 20. do 27. júna sme prežili týždeň plný duchovných zážitkov.

Väčšinu času sme strávili v Medžugorí, v meste pokoja, ktoré už 37 rokov prijíma pútnikov putujúcich tam, kde sa zjavila Panna Mária šiestim deťom prvýkrát 24. júna 1981. Každoročne tam mieri množstvo ľudí, ktorí chcú aspoň na pár dní prežiť jedinečný pocit pokoja a lásky.

My sme tam boli práve na deň výročia zjavenia Panny Márie. Na večernej svätej omši bolo viac ako 250 kňazov a tisícky pútnikov. Je to miesto, ktoré má prívlastok „Spovednica sveta“ a návštevník po pár hodinách zistí, že tomuto prívlastku nezostáva nič dlžné. Pútnici tam otvárajú srdcia a nachádzajú úľavu pre svoju dušu a telo.

V areáli kostola sv. Jakuba nás každé ráno vítala usmiata Panna Mária a sprevádzala nás

počas celej púte. Každý deň sme navštevovali tento kostol a príľahlý areál, kde sme sa zhromažďovali pred večernou svätou omšou na modlitby svätého ruženca. Naša cesta viedla aj na Vrch zjavenia – Podbrdo, kde sa prvýkrát zjavila Panna Mária deťom. Samozrejme, naplánovali sme si aj krížovú cestu a výstup na Križevac, miesto s krížom, ktorý miestni ľudia postavili pri 1900. výročí umučenia Pána Ježiša. Nezabudli sme ani na návštevu cintorína a hrobu Slávka Barbariča. Práve on bol dušou Medžugoria a jeho kroky viedli denne na Križevac, kde aj poslednýkrát vydýchol. Poslednými slovami - Chráňte mi kopce - chcel odovzdať posolstvo, aby ľudia stále navštevovali miesta, kde sa zjavuje Panna Mária vizionárom.

Pomodlili sme aj za manželov Gorana a Katku, ktorých cesta do manželstva bola kľukatá a ktorí ďakujú Panne Márii za každý spoločne prežitý deň. Naše myšlienky smerovali aj k manželom Patrikovi a Nancy, ktorí celý život zasvätili Panne Márii. Stavajú zámoček, ktorý slúži kňazom i laikom na obohatenie a prinavrátanie duševných i telesných síl. Treba spomenúť

aj Máriinu dedinu, ktorú páter Slávko Barbarič založil pre deti osirelé počas vojny. Slávili sme v nej aj poslednú svätú omšu.

Navštívili sme tiež komunitu Cenacolo. Založila ju sestra Elvíra pre mladých ľudí, ktorí podľahli závislostiam. Drobná rehoľná sestra ich zverila do rúk Panne Márii a ona toto dielo požehnáva. Obohatením a silným duchovným zážitkom bol pre nás pochod za pokoj vo svete. Približne 1000 pútnikov z celého sveta putovalo 18 kilometrov, pešo, ticho, modliac sa a rozjímajúc.

Videli a počuli sme veľa, dotkli sme sa miest, kde sa dejú viditeľné i neviditeľné, ale o to citeľnejšie zázraky. Uchvacujúci bol večerný

pohľad na Medžugoríu, najmä na Podbrdo – Vrch zjavenia, na ktorý vedie vysvietená cesta v podobe ruženca. Práve modlitba svätého ruženca nech je pre nás svetlom, ktoré nám ukazuje cestu k Panne Márii a cez ňu k Ježišovi.

Ďakujeme nášmu duchovnému otcovi Ondrejovi a spoločnosti V-trans za sprevádzanie na púti a prajeme si navzájom, nech nám je Panna Mária sprievodkyňou po celý život. V mnohých posolstvách končí Panna Mária zjavenie slovami: „Ďakujem vám, že ste prijali moje pozvanie!“ A my sme vďační, že sme prijali pozvanie Kráľovnej pokoja do Medžugoria.

Lukáš Belopotčan

Udalosti v našej farnosti

Spomienková sv. omša pri príležitosti 100. rokov od narodenia dlhoročného správcu farnosti Edmunda Petra Bárdoša.

Odpustová sv. omša v kaplnke sv. Márie Magdalény.

Fotoobjektívom zo života obce

Vidiečanova Habovka

Deň matiek

Stará cesta

Darmošľap v Kvačianskej a Prosieckej doline

Cyklisti v Pieninách

Pozvánky na obecné podujatia

Obec aj tento rok pozýva na už tradičný Dôrobek v Habovke. Počas podujatia budete mať možnosť vidieť mlátenie obilia cepami a mláťačkou, viazanie otiepok, pečenie kabáčov a repy na špahriete, výrobu syra, ukážky ľudových remesiel.

Vstupné je dobrovoľné. Organizátori z FS Bučník aj tento rok s potešením uvítajú krojovaných hostí. Akcia sa tento rok uskutoční v sobotu 18. augusta.

Na koniec augusta je pre športových nadšencov pripravovaný tenisový turnaj Habovka Open. Tenisové zápory sa odohrá na tenisových kurtoch na ihrisku Pod Závozom.

Turnaj, ktorý sa uskutoční 25. a 26. augusta, organizuje TJ Blatná, Obec Habovka a Ján Hruboš.

V nedeľu 26. augusta budú kroky veriacich smerovať ku Kaplnke Anjela strážcu. Ide o tradičnú svätú omšu pri kaplnke na Lánoch, ktorú pripravuje Turistický oddiel Darmošľap.

Len pripomínáme, že prvá svätá omša sa tu konala 31.8.2014, kedy bola vysvätená obnovená kaplnka. Pravidelne tu prichádzajú aj veriaci z neďalekého Zábiedova či zo susedného Zuberca. Kto má kroj, môže v ňom prísť.

V nedeľu 16. septembra organizuje po druhýkrát obec a kresťanské rodiny z našej farnosti Deň rodiny.

Celoobecné podujatie sa v prípade priaznivého počasia uskutoční v areáli farskej záhrady, pri nepriaznivom sa program presunie do kultúrneho domu.

Skorušinské pohorie celoročne ponúka nenáročnú turistiku s krásnymi výhľadmi.

Habovčan - obecný občasník • Vydáva Obecný úrad v Habovke • Povolené Okresným úradom v Dolnom Kubíne pod reg.číslo 25/96 • Zostavila Komisia pre cestovný ruch, školstvo, kultúru a šport • Grafické spracovanie Peter Leginus • Tlač: Tlačiareň Kubík, Námestovo • Náklad 400 ks • Neprešlo jazykovou úpravou • Kontakt na redakciu e-mail: habovcan@habovka.sk.